

Ramon Erra

Ramon Erra, nascut a Vic el 1966, viu entre el Lluçanès i el Maresme. És autor d'un retrat literari de Bohumil Hrabal, coautor d'un recull de llegendes del Lluçanès, ha escrit la novel·la juvenil *Operació Gàbies Buides* i el llibre de viatges *A Bòsnia ens trobarem*, així com els reculls de contes *La flor blanca de l'estramoni* i *Pólvora del quatre de juliol*, que ha sigut escollit per *Benzina* com un dels 10 millors llibres del 2007. Aquesta revista també li va premiar el conte *La mort a Maçanet-Massanes* al seu concurs de relats. Des de fa un any i mig escriu, amb força regularitat, al seu bloc: blocs.mesvilaweb.cat/Ramon%20Erra

Títol original_Desfent el nus del mocador

Autor_Ramon Erra

Editorial_La Magrana

Pàgines_206

Gestes de barra de bar

Esdres Jaruchik

Heus aquí un gran contador d'històries. Molts el van descobrir arran del recull de contes *Pólvora del quatre de juliol*, que ha entrat a la llista de *Benzina* dels millors del 2007. Ramon Erra és també el guanyador del concurs de relats de la revista que esteu llegint. I ara de nou el tenim aquí. S'ha anat convertint, doncs, i de manera natural, gens premeditada, en una aposta de *Benzina*. Per què? Entre altres raons, perquè es tracta d'un narrador de raça.

L'aire característic dels relats tan vius, tan moncadians de *Pólvora del quatre de juliol*, es trasllada ara a *Desfent el nus del mocador*, la seva primera novel·la per a adults. Un edifici més en la construcció del seu univers literari, fet de personatges singulars, una mica perdularis, d'aquests que te'ls pots trobar en qualsevol bar de carretera; només cal parar l'orella, mirar al voltant, estar a l'aguait. I sempre amb el rerefons dels paisatges rurals, però sense idealitzacions i sense sordideses. Perquè en aquesta novel·la el centre per on passa tot i tothom és un bar de carretera, un no-lloc traslladat a mig camí de la muntanya i de la ciutat, una zona inventada però que pot recordar el Lluçanès prepirinenc on viu l'autor.

El narrador ha patit un greu accident de trànsit que l'ha deixat amb la cara desfigurada. En plena convalescència, i qui sap si per espantar els fantasmes, comença a escriure el relat de la seva vida de cambrer a l'Abeurador, des dels 15 anys en què la seva mare l'hi deixa, fins ara, a la ratlla dels 40, en què tot allò ha desaparegut. Com onades van emergint personatges com els amos del bar, en Joaquim i la Matilde, que el prenen com el fill que no han tingut. O en Vernis i les seves històries, un vell que després de molts anys rodant món torna al poble i parla, potser amb massa imaginació, de què ha vist i qui ha conegut, com aquella dona neozelandesa que fa pudor de llana molla i amb qui manté una arravatada i intermitent relació. O la gitana Teodomira, una prostituta de les de tota la vida –que endevina el futur i que a vegades l'encerta–, de cames peludes, grollera, sensible i que atrau misteriosament tots els homes. Al principi veu com a competència deslleial la nova fornada representada per la Maria de Rússia, gran lectora de Gógol i Turguéniev, però ben aviat seran col·legues ben avingudes. També hi ha en Martí Sanador, que es dedica a capar porcs, la seva germana Cati, una mica aturada, o l'Araceli, que rep l'herència de la dona a qui ha dedicat tota una vida d'abnegació, i que s'acaba casant amb en Martí. Però la novel·la comença i acaba amb l'Ester i la seva filla Olívia, veïnes del narrador, que apareixen a la seva vida just quan comença la recuperació de l'accident. L'Olívia és una adolescent massa madura per la seva edat, i la seva mare és atractiva, imprevisible, una mica destrallera, per qui el narrador se sent estranyament fascinat. Totes dues tenen un pòsit de malenconia i sempre sembla que estiguin de pas; són nòmades d'avui dia, potser com tots els personatges, potser com tots nosaltres.

Un altre dels encerts –a part d'aquests peculiars individus i d'una llengua fresca i viva, molt treballada en la seva cadència i ritme a mig camí entre els registres col·loquial i estàndard i amb algun deix dialectal enriquidor–, és el d'haver elevat una elegia per una manera de viure. Un homenatge al món en transició, al món pausat, lent, quasi contemplatiu d'un poble insípid de la nostra Catalunya-ciutat on no passa res i on passa de tot; i aquest homenatge es fa sense excessives malenconies, sense drames, i sí amb vitalitat i alegria, amb aquell delit de voler explicar-ho i després cap a una altra cosa, que tot és canvi i tot resta igual. El que importa, en el fons, és contar, és el gaudi de la història, i tant li fa si els fets són reals o no, o si representen la fi d'una època. Ramon Erra és com en Vernis, que explica històries pel plaer d'explicar-les, que s'ho passa molt bé fent-ho i, el més important, que deixa bocabadat tot aquell qui se l'escolta.